N°. 32.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- en Advertentie-Blad.

Dingsdag den 15 Februarij.

NEDERLANDEN.

Breda, den 12den Februarij.

Het hoofdkwartier van den luitenant-generaal *van Geen* is nog altijd te *Vught* gevestigd. Zijne Excellentie heeft de navolgende Dagorder uitgevaardigd aan de troepen onder zijne bevelen:

DAGORDER VOOR HET MOBIELE LEGER.

Wapenbroeders! Een held is onder ons den dood der helden gestorven; hij verkoos denzelven boven schande en mishandeling van het wreed en laag gemeen van het tronwlooze Antwerpen.

De kanonneerboot No. 2, voor de stad liggende, geraakte den 5den dezer, door eene stormvlaag op lager wal, aan de zijde der stad; terstond trachtte eene bende van het Antwerpsche graauw zich van de boot meester te maken; het scheepsvolk moest voor de overmagt zwichten; zij haalden *de Nederlandsche Vlag*, die sedert eeuwen onbevlekte Vlag! ter neder, en vertrapten die onder de voeten. Dit lijdt de brave Bevelhebber van het schip niet, hij vloekt de ontrouw der Antwerpenaren, die den wapenstilstand breken, en, met eene onverschrokken hand, steekt hij het buskruit in brand, en schip en vriend en vijand alles springt in de lucht.

Ik behoef niet, Krijgslieden! U het edele zulk eener daad te schetsen; gij allen gevoelt dezelve genoegzaam; den naam van dezen Held wil ik U alleen nog zeggen, ten einde hem onuitwischbaar in Uw geheugen te prenten; het was de brave *van Speijk*, Luitenant ter zee der 2de klasse, een jeugdig krijgsman nog maar 29 jaren oud en onlangs eerst door Z. M. met het Eerekruis begiftigd.

Laat ons ter eer van zijnen heldenmoed en ten blijke onzer deelneming in zijn verlies en hoogachting zijner daad, de rouw over hem aannemen. Van den 14 af, zal het geheele Leger, gedurende drie dagen, over den braven Luitenant *J. C. J. van Speijk* de rouw dragen, en zal, ieder dezer dagen, dezs op het appel, deze dagorder worden voorgelezen.

Hoofdkwartier Vught, den 11den Februarij 1831.

De Luitenant-Generaal opperbevelhebber van het Mobiele Leger.

(get.) VAN GEEN.

Terwijl het geheele mobiele leger de nagedachtenis van den braven *van Speijk*, op uitnoodiging van den opperbevelhebber van het leger door het dragen van drie dagen rouw viert, en dus belooning voor *moed* en *trouw* is daargesteld, zwaaide *vrouw's geregtigheid* het zwaard, en strafte *ontrouw* en *laagheid*. Vijf soldaten van ons leger zijn door den permanenten krijgsraad te velde, veroordeeld tot dwangarbeid voor den tijd van tien jaren, één soldaat, voor den tijd van vijf jaren, en twee andere misdadigers ter dood, welke vonnissen dezer dagen zijn ten uitvoer gebragt. De dagorder daaromtrent aan het leger gegeven, eindigt met de volgende zinsneden:

» Deze lieden den naam van militair onwaardig, hebben hunne straffen dezer dagen ondergaan. Vele van ulieden hebben de voor hen onteerende ter executie ligging der vonnissen bijgewoond. Gij ziet krijgslieden waartoe verzaking van eer en pligt den soldaat kon brengen. Laat nimmer dit uit uw geheugen gaan, ook dan niet, wanneer slecht gezinde burgers, verraders van hun Vaderland mogten trachten u tot desertie te verleiden, *dáár* waar gij gaat, wacht u schande en minachting, en *hier*, indien gij achterhaald wordt, dwangarbeid of de dood. Zoo laat ons dan allen zweren aan Vorst en Vaderland gehecht te blijven en liever den dood der helden te sterven, dan immer de heilige eer en den heiligen pligt te vergeten."

Deze eenvoudige maar doeltreffende woorden, hebben, zoo als te verwachten was, eenen diepen indruk bij het leger gemaakt, en daar waar *belooning* en *straffen*, op de schaal der geregtigheid gewogen worden, uitgedeeld, kan het niet missen, dat pligtgevoel verhoogd wordt. Voor beiden vindt het leger, in deszelfs opperbevelhebber, eenen onpartijdigen en regtvaardigen uitdeeler.

— Bij een besluit van Z. M., van den 11den dezer, is bepaald, dat voortaan, ten allen tijde, een van 's lands oorlogschepen den naam van VAN SPEIJK zal voeren, zijnde tot een begin, de Korvet [illegible], welke te Amsterdam in construktie ligt, met dien naam herdoopt.

's Gravenhage, den 14den Februarij.

Bij een Koninklijk Besluit dezer dagen genomen, is bepaald, dat met 1e April aanstaande, de administratie der schutterijen bij het leger met die der nationale militie zal worden vereenigd.

— Bij een ander Besluit is bepaald geworden dat, op de traktementen der Rijks ambtenaren zal worden gekort, het navolgende, als:

Van diegenen, welke ongehuwd zijn en welker traktementen beloopen:

Van 1000 gl. tot 1500 gl. 4 pct. Van 1500 gl. tot 2000 gl. 6 pct. Van 2000 gl. tot 2500 gl. 8 pct. Van 2500 gl. tot 3000 gl. 10 pct. Van 3000 gl. tot 3500 gl. 12 pct. Van 3500 gl. tot 4000 gl. 14 pct. Van 4000 gl. tot 4500 gl. 16 pct. Van 4500 gl. tot 5000 gl. 18 pct. En van 5000 gl. en daarboven 20 pct.

Van diegenen, welke gehuwd, doch met geene kinderen bezwaard zijn, ¾ gedeelte naar boven vermelden maatstaf.

En van diegenen, welke gehuwd zijn en kinderen hebben, de helft naar bovengemelde berekening.

— Volgens een ander koninklijk besluit, zal er, binnen 's Gravenhage eene *compagnie werklieden* worden geformeerd, om, gedurende dezen oorlog, bij het leger te [illegible], zullende bij die compagnie worden aangenomen, bakkers, slagters, metselaars, timmerlieden en smits, allen op voordeelige conditien, mits aan de vereischten voldoende, bestaande in geschiktheid voor hun beroep, goed zedelijk gedrag en eene goede gezondheid, om tegen de vermoeijenissen van den oorlog bestand te zijn. De kolonel *van Tellegen*, plaatselijke kommandant van 's Hage, is met de organisatie dier compagnie belast.

— De Staatsraad, administrateur der posterijen heeft voorloopig en bij wijze van tijdelijke voorziening, vrijdom van port toegekend, ten behoeve van de officiele correspondentie over en weder gevoerd wordende:

a. tusschen de respectieve plaatselijke besturen onderling, over de zaken der mobiele schutterijen;

b. tusschen dezelve plaatselijke besturen en den kommanderenden officier van het korps mobiele schutterij, tot hunne gemeente behoorende; en

c. tusschen den algemeenen raad van administratie der mobiele schutterijen te 's Gravenhage, en de bevelhebbers der onderscheiden korpsen dier schutterij.

Deze vrijdom zal echter onderworpen zijn aan de verpligting, om de brieven en paketten onder kruisband te verzenden, en daarop het gewone contreseing te plaatsen.

— Van goederhand vernoemt men, dat het gerucht van eene oproeping van nieuwe bans der schutterij van allen grond ontbloot is.

— De staten-generaal zullen weldra weder worden bijeengeroepen. Men spreekt reeds van den 20 dezer.

— Het bekend blad *de Bijenhorf*, dat dikwerf met den naam van *het Wespennest* is bestempeld, en dat ten tijde van het bestaan van de Belgische oppositie tegen ons bestuur, die partij ondersteunde, is sedert den 1 Februarij opgehouden meer in het licht te verschijnen.

BELGIE.

Brussel, den 11den Februarij.

EXTRACT *uit de twee en zevenstigste zitting van het nationaal congres, gehouden den* 10den *Februarij* 1831.

De heer *de Gerlache*, vice president, presideert, gedurende de afwezigheid van den naar Parijs, dan het Bestuur der commissie, ernstigen president, bij voortduring de vergadering.

Een paar leden vragen, om verschillende redenen, voor eenige dagen verlof tot afwezigheid, hetwelk hun wordt toegestaan.

De heeren *Rooman*, *Martens Hellebaut*, en *Moerman d'Haarlebeke*, successivelijk suppleanten van den heer *de Rijckere* benigtigen, ten voor een tijd congres, dat zij voor hunne benoeming als leden van hetzelve bedanken (*de Pastoor Vlaanderen hebben maar geen' zin in dat lidmaatschap van het congres.*)

De heer *Osy* stelde voor, aan het provisioneel gouvernement mededeeling van het protocol der Londensche conferentie van den 7den Februarij, hetwelk den vorigen dag bij hetzelve moet ingekomen zijn, te vragen.

De heer *de Brouckere* meende, dat deze vraag aan het diplomatiek comité behoorde te worden gedaan.

De heer *de Robaulx*: Daar zijn lieden, die behagen scheppen en onrustbarende geruchten te verspreiden, in ongerustheid onder het volk te zaaijen. Wij moeten ons door deze kwaaddaardige luiden niet laten misleiden. Het protocol, waarvan de heer *Osy* ons gesproken heeft, behelt, naar men zegt, dat de mogendheden zich onderling verbonden hebben, om noch den hertog *van Nemours*, noch den hertog *van Leuchtenberg*, noch eenig lid hoegenaamd van de familie der vijf mogendheden op den Belgischen troon te dulden. Indien dit zoo is, wordt, bij dat protocol, een wezenlijke daad van bemoeijing daargesteld; wij hebben dus niet noodig, dat dit protocol ons worde medegedeeld, om tegen hetzelve te protesteren. Wat gaat ons het al of niet bestaan van dat protokol aan? Het is, wanneer wij ons zelven gelijk willen blijven, onze pligt, hetzelve af te weren. Ik ben er echter niet tegen, dat de behoorlijke explicatien aan het diplomatiek comité gevraagd worden.

De heer *Lebeau*: Zoo men geen onrust onder het volk moet zaaijen, zoo moet men het volk ook niet in eene valsche onzekerheid laten. Wij moeten de daadzaken voor hetzelve niet ontveinzen, de zwarigheid van onzen toestand niet verbergen. Het volk heeft er belang bij, om te weten, wat de kabinetten besloten hebben; de vraag tot mededeeling van het protocol van den 7den sleept geene verpligting na zich, om ons aan de beslissing der mogendheden te onderwerpen. Gezegd protocol is niet alleen door de vertegenwoordigers van het Heilig Verbond, maar ook door den vertegenwoordiger van Frankrijk geteekend, welke bogmerken ons belang is te kennen, ten einde men met kennis van zaken den waren staat der zaken in te lichten. Ik vraag dus, dat het diplomatiek comité uitgenoodigd worden mag, om ons mede te deelen of het tijdingen van Londen of Parijs ontvangen heeft.

De heer *van de Weijer*, president van het diplomatiek comité, daartoe door den president uitgenoodigd, beklimt het spreekgestoelte en zegt:

» Mijne heeren. Eerst heden op den middag, kort na mijne terugkomst uit Antwerpen, heb ik vernomen, dat het comité eene mededeeling van lord *Ponsonby* bekomen had. Na inzage dezer mededeeling heb ik met mijne ambtgenooten beraadslaagd, wat in dezen te doen en wij zijn eenstemmig van gevoelens geweest, dat wij deze mededeeling aan den lord moesten terug zenden, hetgeen wij dan ook gedaan hebben. Wij hebben daarenboven lord *Ponsonby* verklaard, dat noch het congres, noch het diplomatiek comité, noch het provisioneel gouvernement eenige mededeelingen te ontvangen hadden dan van de belgische deputatie te Parijs. Gij ziet, mijne heeren, dat wij ons vorig gedrag getrouw gebleven zijn, aangezien wij gewegerd hebben, om in eenige betrekkingen over de keuze van een opperhoofd voor den staat met mylord te treden.

» Ik heb mij, bij deze gelegenheid, niet kunnen wederhouden van mijne verwondering te kennen te geven, ziende, dat het protocol, waarvan wij mededeeling hadden ontvangen, slechts door lord *Ponsonby alleen* geteekend was. Ik was des te meer daarover verwonderd, daar gezegd protokol reeds aan meer lieden was medegedeeld, geworden alvorens het diplomatiek comité er kennis van droeg, en daar de haast, met welke men den inhoud van dat stuk trachtte te verspreiden, mij doet gissen, dat daaraan een herdenken aan vervlogen hoop gehecht is.

» Het onmiddelijk terugzenden van het protokol komt mij voor, door de beslissing van het congres ten vollen geregtvaardigd te zijn. Het congres heeft eene deputatie naar Parijs gezonden, om de kroon den zoon van *Lodewijk Philips* aan te bieden; van deze deputatie alleen moeten wij derhalve antwoord ontvangen, om dat zij alleen in staat is, ons het besluit van dien Koning officieel bekend te maken.

» Ik zal daarbij voegen, dat eenige agenten in zeker opzigt officiele mededeelingen ontvangen hebben, waarbij zij aangeraden werden, om geen geloof te hechten aan eenige documenten, betrekkelijk de aanneming of de weigering van het fransch kabinet, welke hun mogten geworden. Dat men daaruit de geloofwaardigheid beoordeele van het protokol van den 7den Februarij, waarvan de heer *Ponsonby* overbrenger is.

» Het congres wachte dan met vertrouwen het antwoord zijner afgevaardigden af, en gedrage zich intusschen gelaten, standvastig, ten einde geene ongerustheid onder het volk te verspreiden, welke de gewigtigste gevolgen zou kunnen hebben."

Na deze vermaning van den heer *van de Weyer* tot kalmte en gelatenheid, begon eerst regt de poolsche landdag, waarbij de heer *van de Weyer* zelfs geene geringe rol speelde. Wij zullen het verslag daarvan dan ook maar overslaan en alleen melden, dat opgemelde president van het diplomatiek comité, op eene beschuldiging, dat hetzelve, zoo wel als zijne agenten, zich wegens de keuze des hertogs van *Nemours* en de goedkeuring van het fransche kabinet van dezelve hadden laten misleiden, op eenen toon-neel-toon uitriep: » Wij vreezen een onderzoek van ons gedrag geenszins. Wij treden voor geene verantwoordelijk hoegenaamde rug. Krachtig door eene zelfs opoffering van *zes maanden* (welk een tijd), sterk door de zuiverheid mijner oogmerken (!!), zal ik hatelijke aanvallen weten af te weren en weten te bewijzen, dat ook ik een man eer ben. (*Zoo waar?*)."

Gelijk in deze vergadering dan ook alles zeer verward toegaat, waren, midden onder deze debatten, de bureaux vernieuwd en de president, vice-presidenten en secretarissen voor de volgende maand herkozen, eindigende de zitting met het verwerpen van het voorstel van den president, om het ontwerp van wet over de verkiezingen te lezen, aangezien het ontwerp reeds gedrukt en aan de leden rondgedeeld was, en met de indeeling in secties. Morgen zal het voorstel van den heer *van Meenen* en dat van den heer *de Facqz*, beide voor de transitoire wet tot het in werking brengen der constitutie loopende, in deliberatie werden gebragt.

Wij kunnen als zeker mededeelen, dat lord *Ponsonby*, engelsch gezant te Brussel, gisteren, in den namiddag, een nieuw protokol van de londensche conferentie, onder dagteekening van den 7den dezer, ontvangen heeft. Dit protocol houdt de door den prins *Talleijrand*, in naam van Frankrijk, afgelegde verklaring in, dat Z. M. de koning der Franschen, gevolg gevende aan de overeenkomst, die van den Belgischen troon de familien der hooge contracterende partijen uitsluit, bepaaldelijk geweigerd had, de verheffing van den prins, zijn zoon, aan te nemen. (*Zoo wegens dit protocol hierboven, onder de zitting*). De vijf mogendheden, ten anderen, zijn overeengekomen om den hertog *van Leuchtenberg*, zoo hij tot den troon van België mogt geroepen worden, niet te erkennen. Dit protocol is aan het diplomatiek comité overgegeven geworden, dat waarschijnlijk in de zitting van heden, aan het congres er kennis van zal geven. De tijdingen te gelijker tijd met dat protocol van den 7den ontvangen, geven te stelligste verzekering dat de beste verstandhouding en eenstemmigheid tusschen de vijhoven bestaan.

-- Ons dagblad *l'Emancipation* neemt een artikel over uit het Parijsche dagblad *l'Avenir*, het dagblad van den bekenden abt *de la Mennais*, zoo het zegt, van den 9den dezer, van den volgenden inhoud:

» Men kondigt heden avond aan, dat de koning der Franschen de kroon van België voor den hertog *de Nemours* heeft aangenomen." — Dit berigt verdient bevestiging, en komt vrij onwaarschijnlijk voor.

Uittreksel uit eenen brief van Aken van den 8sten Februarij:

» De generaal kommandant dezer stad heeft *heden* een koninklijk besluit bekend gemaakt, waarbij de landweer der geheele (Pruissische) monatchie, van den ouderdom van 20 tot 36 jaren opgeroepen wordt. De pionniers en fuseliers worden op den voet van oorlog gewapend en moeten zich gereed houden, om op het eerste bevel te marscheren; zij zijn van spaden, bijlen en alle noodige veldwerktuigen voorzien. Of deze toebereidselen slechts geveinsd, dan of dezelve wezenlijk zijn, is niet bekend. Het is niettemin zeker, dat Pruissen groote toebereidselen maakt; men wacht, binnen den loop van acht dagen, eene stellige verklaring van de zijde van ons kabinet."

ANTWERPEN, den 11den Februarij.

Prins *Frederik* is, in den nacht van den 7den op den 8sten, aan boord eener stoomboot, deze stad voorbij gevaren. Hij heeft zich naar de citadel begeven en is, voor dat de dag aanbrak, weder vertrokken.

Journal d'Anvers.

— Ons dagblad, sprekende van het protocol van 7den dezer, zegt dat alle lieden, eenigzins met den toestand der Europesche staatsaangelegenheden bekend, de uitsluiting van den hertog van *Nemours* wel voorzien hadden. Partijgeest en kortzigtigheid alleen konde hierin, zoodanig blind wezen.

» De heer *van de Weijer*, vervolgt hetzelve, heeft dat protocol aan lord *Ponsonbij* terug gezonden; hij noemt dat *waardigheid*, een woord, waarvan hij al een zeer zonderling ge-

zulk heeft gemaakt, sedert hij in de diplomatie is. Het is enkel slechts eene onwelvoegelijkheid, die, zonder uit te stichten, het belgisch kabinet in de oogen der vreemde kabinetten in minachting moet brengen. Overigens, de deputatie, in den avond van den 8sten, bij den koning van Frankrijk toegelaten zijnde, is aanmerkelijke heden zelfs, het aan onze gedeputeerde gegeven antwoord aan het congres medegedeeld geworden. In alle geval kan men het jongst protocol als een waarborg voor het behoud van den Europischen vrede beschouwen.

GENT, den 10den Februarij.

Het centraal comité heeft, op het haar gedaan rapport, hopens het moedig gedrag van den majoor der pompiers *van de Poele* en den luit. *Rollier*, in het gevecht van den 2den, den eersten tot kolonel, den tweeden tot kapitein verheven.

De heer *Jacquemins*, professor aan de akademie, die in arrest was genomen, heeft gisteren een verhoor ondergaan. Ook is er eene huiszoeking gedaan bij den advokaat *Meldepenninghen*, dezelfde die vroeger den heer *Couvreur van Maldeghem*, heeft verdedigd. Aan den anderen kant is een geestelijke, de heer *van der Straeten*, pastoor van Maasdonk, die, ter gelegenheid der gisture van *Gregoire*, was gearresteerd geworden, weder ontslagen. Tevens vernemen wij, dat ook de heer *Berte* van Eecke weder in vrijheid is gesteld.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten Februarij.

Heden avond, te 9 uren, heeft de deputatie van het belgisch congres, met den heer *Surlet de Chokier*, aan het hoofd, in vollen getale, de eer gehad aan den koning te worden voorgesteld. Zij is door den minister van buitenlandsche zaken binnengeleid geworden; denzelfden morgen was de deputatie, bij welke de graaf *de Celles* en de heer *Rogier* zich hadden gevoegd, officiel door gemelden minister van buitenlandsche zaken ontvangen geworden. De *Constitutionnel* zegt dat de gewigtigste aangelegenheden, in die conferentie, welke bijna twee uren geduurd heeft, zouden behandeld zijn geweest. » Wanneer, gaat hij voort, de bij ons ingekomene berigten echt zijn, zou thans aan de Belgen van wege de vijf groote mogendheden zijn voorgesteld geworden, om de kroon aan prins *Karel* van Napels op te dragen, die dan de jonge prinses *Maria* van Frankrijk zou trouwen.

» Op die voorwaarden, zou men den nieuwen staat aanzienlijke voordeelen toestaan, welke, in elk ander geval, denzelven hevig zouden betwist worden, zoo bijv. zou hij niet gehouden wezen, eenig gedeelte van de schuld van het voormalig Koningrijk der Nederlanden ten zijnen laste te nemen; Maastricht, Antwerpen en de vesting Luxemburg, bovendien, zouden, zonder tegenspraak, integrerende deelen van België uitmaken." — De deputatie zou geantwoord hebben, dat zij geene andere missie had, dan de aanbieding van de kroon aan den hertog *de Nemours* en derhalve geene magt, om aangaande eenig ander punt te onderhandelen. Eenige dagen uitstels zouden gevraagd en bekomen zijn.

De soirée, door den minister van buitenlandsche zaken gegeven, was zeer schitterend geweest. De ambassadeurs van Rusland, Engeland, Spanje, Pruissen en andere mogendheden waren er bij tegenwoordig. Volgens *la France Nouvelle*, zou de weigering der kroon, door het belgisch congres aan den hertog *de Nemours* opgedragen, er als stellig verzekerd zijn. De beste eendragt scheen er tusschen de diplomaten van alle landen te heerschen.

— Een brief, geschreven door iemand, die den meesten invloed op de financiele zaken van Spanje heeft, en welke, door de van Madrid komende buitengewone courrier, aan de Spaansche ambassade aangebragt is, houdt de volgende tijdingen in:

» Zoodra het decreet, betrekkelijk de gedwongen leening en het geweldig contingent dat, bij de verdeeling, de provincie Madrid opgelegd is, bekend is geworden, is de algemeene ontevredenheid met zulke eene kracht losgebroken, dat men in de grootste haast de troepen van het garnizoen heeft moeten bijeenbrengen; zij zijn sedert achtenveertig uren onder de wapenen.

» Depeches van Arragon ontvangen, hebben den schrik van het gouvernement nog vermeerderd. Een troep constitutionnelen zijn tot in de stad Albaracin doorgedrongen, het volk is in opstand geraakt en de militaire kommandant, benevens de ontvanger der belastingen zijn gefusilleerd geworden. Toen de koninklijke troepen aangerukt zijn, om de orde te herstellen, is de geheele bevolking tot vrouwen en kinderen toe, in het gebergte gevlugt."

De volgende brief, uit Bordeaux van den 4den Februarij geschreven, werdt ons ter mededeeling gezonden.

» Ondanks de stellige verzekering, door den heer *Sebastiani*, van de tribune, aangaande de vredelievende inzigten van Spanje gegeven, weten wij, met volle zekerheid, dat *Ferdinand* zich met alle kracht wapent, en dat niet in het geheim, maar wel zeer openlijk; de troepen zijn in beweging en worden naar de Pyreneën gezigt; eene ligting in massa is bevolen, en reeds zou het leger eene aanzienlijke sterkte hebben, zoodra het gouvernement gehoegzame fondsen van zijne geallieerden, die ze hem dagelijks beloren, zou bekomen hebben. De hertogin *van Berry* schreef, een gerimmen tijd geleden, aan den koning, om hem te vragen, of hij haar als regentes van *Hendrik V*, in zijne staten ontvangen zou. De koning antwoordde haar *toestemmend* hierop."

CHARLES BERANGER.

Een zich noemende *proletaire*, dat wil zeggen: iemand van de armste volksklasse, heeft bij de kamer der gedeputeerden eene petitie ingediend, ten doel hebbende om ook aan eenige leden dier klasse toegang tot de kamer te geven, ter behartiging hunner belangen. Hij stelt verder in het belang der franschen eene wet voor, van welke de beide eerste artikels deze zijn:

1°. Alle armen (*proletaires*) mogen, bij het missen van werk, aalmoezen vragen.

2°. Alle rijke lediggangers zullen genoodzaakt worden aan eerstgenoemden aalmoezen te geven.

Door middel van zulk eene wet, zegt de petitionaris zouden de arme duivels niet veel, met de overwinning der vrijheid verloren hebben.

Dit stuk is minder zot, dan het oppervlakkig schijnt. Het is althans een bewijs uit duizenden, hoe veel voordeelen het *volk*, in wiens naam en voor wien de roemvolle revolutie gemaakt is, daarbij gewonnen heeft.

BIJ HET VERNEMEN VAN DEN HEERLIJKEN DOOD VAN

J. C. J. VAN SPEYK,

Luitenant ter Zee, op Z. M. kanonneerboot No. 2,

den 5den Februarij 1831.

Reeds was het Staatsgebouw geschokt,
Door *Willems* hand gevest,
En 't Belgisch woelziek moordend rot,
Dat wetten smaadt - met eeden spot,
Lag vloekend in zijn nest.

Reeds bleek in 't zuidelijk Nederland
Der Belgen snood verraad,
En 't laf bestaan dier muitenrij;
Maar tevens blonk van Hollands zij
Ook menig stoute daad.

Zong *Helmers* eens tot *Claessens* lof,
Dien held in deugd zoo rijk; -
Ik roem, ofschoon op zwakker toon,
Op Hollands nieuwen dappren zoon
Den koenen held *van Speyk*.

't Gepuis, dat rust noch verbied best
En menschlijkheid verjaagt,
Werd door een deel van Hollandsvloot,
Die 't met *Chassé* dáár weerstand boodt,
Op Antwerps reê bewaakt.

En bij dat deel was ook de boot
Door *Jan van Speyk* gevoerd,
Die door kanon en heldenstoet
Den lagen vijand leeren moet,
Hoe Holland muiten sneert.

Het ijs verdween - de winter week,
Die hun een wijkplaats wees,
En elk herneemt zijn post en stand,
Terwijl de moed de borst ontbrandt,
Vervreemd van bange vrees.

Maar eensklaps dringt de felle wind,
Die van 't noordwesten jaagt,
Van Speyk al verder van de vloot,
Terwijl de ranke en zwakke boot
Naar roer noch zeilen vraagt.

Hij strandt: - en 't laag en laf gebeuft,
Bemerkt het van den wal,
En eensklaps is een sloep bevracht
Met wisse en talrijke overmagt,
Die 't vaartuig entren zal.

De vijand naakt en veinst (hoe snood!)
Ter hulp in nood gereed
En als met lok en leed bagaan,

Maar toont al spoedig 't vloekbestaan
In 't duivelenhart gesmeed.

» Redt, redt u, mannen! onverwijld,"
- Zoo roept de jonge held -
» Ik beef voor 't sterven niet, o neen!
» Ik blijf op 't vaartuig, spoedt u heen!
» Ik tart het snoodst geweld."

Nu haalt de Belg de vlag omlaag,
Die Hollands roem verkondt,
Die steeds in eer gewapperd heeft -
Waaraan noch smet noch laagheid kleeft,
En trapt die op den grond.

Dit is te veel voor 't Hollandsch hart; -
Eer 't ooit den smaad verkropt!
Dat zulk gebroed zijn vaandel schond,
Zij 't liever ook de laatste stond,
Waarin dit harte klopt.

Zijn degen handelt ook zoo *Speyk*,
Die * * * * * * * * * *
Hij geeft zich aan geen lafheid bloot,
Maar steekt den brand in 't kruid,
En 't schip vliegt in de lucht.

Nog was niet ver van 't aklig boord
De ontsnapte menschheid heen; -
De knal, die 't vaartuig schokte en spleet
Der moordren aantal sterven deed,
Treft ook der braven leden.

Verstomd hoort Antwerps volk een daad
Die 't Belgisch hart niet kent;
Dat, vreemd aan zucht een heldenmoed,
Met roof en moord op zwakken woedt
En wet en pligten schendt.

Maar Holland dat zijn ouden roem
Nog altijd gloren ziet,
Herleeft en zweert op nieuw den eed
» Ook wij zijn tot die daad gereed
» En schroomen 't sterven niet."

Als eens het late nageslacht,
In 's vaads geestdrift deelt,
En nog *van Speyk* gedachtenis wijdt,
Dan spreekt het, om die daad verblijd,
» Ik ben van Hollands teelt."

's Hertogenbosch.

LETTERKUNDIG BERIGT.

IRIS, Bloemlezing uit Buitenlandsche Tijdschriften. (Tweede Jaargang.) No. I. Te [illegible] bij C. VERVLOET 1831, 48 bladz. in 8vo. De prijs van den geheelen jaargang, uit 12 nommers bestaande, ... *f* 9,60

Met genoegen kondigen wij het eerste nommer van dezen tweeden jaargang van Iris aan; omdat de verschijning van dat nommer

ons een bewijs schijnt, dat de verzamelaar en uitgever genoegzame aanmoediging ondervonden hebben, om deze onderneming te kunnen voortzetten. De lof, door wij van den vorigen jaargang gegeven, komt ook aan dit eerste nommer des nieuwen toe. Het bevat vijf verhalen, namelijk: het *Sluiken en Bilandy*, *herinneringen uit Korsika*; *de Bruidschat van den Student*; *de storm van Tamantrel*; *de Wedding* en *zonderlinge redding uit dubbel gevaar*. Deze verhalen, van ongelijke uitgebreidheid, zijn echter alle belangrijk, en laten meer dan een vlugtig genot na. De plaats, die wij, in deze tijden, voor letterkundige berigten kunnen inruimen, is te klein tot het geven van uittreksels. Wat vroeger dienaangaande door ons medegedeeld is, is genoegzaam om den geest en de strekking dezes maandwerks te doen kennen. Het eenige, wat wij daarin zouden wenschen, is er van tijd tot tijd ook eenig oorspronkelijk Hollandsch verhaal in opgenomen te zien; doch dit hangt wellig niet geheel en alleen van den verzamelaar af. Deze aanwijzing, waarin de geplaatste stukken gelokken zijn, ware, onzes inzien, niet misplaatst.

DANKBETUIGING.

Bij den Ondergeteekenden is op heden ontvangen uit Workum, provincie Friesland, ten behoeve der schutters dier stad, tegenwoordig alhier in garnisoen, de navolgende goederen, als:

114 Paar wollen sokken, meerendeels door vrouwen en jonge dochters uit die stad zelve gebreid.

60 Stuks wollen slaapmutsen en 24 paar wollen vingerwanten van eenige jonge dochters.

32 Paar wollen vingerwanten van eenige dienstmeiden.

31 En een half N. pond tabak, van eenige leden der societeit Harmonie.

62 ——— van eenige ingezetenen.

De Ondergeteekende betuigt door dezen openlijk den opregtsten en warmsten dank aan de milde en vaderlandslievende geefsters en gevers; zoo voor zich als voor de schutters (zijne Stadgenooten), en verzekert dat door hem, zoo veel mogelijk, aan het bedoelde gevolg zonders zal worden beantwoord worden.

WOPKE J. BROUWER.

2de Luitenant bij 't 1ste Bataillon 3de Comp. Mobiele Friesche Schutterij.

's HERTOGENBOSCH den 10 Februarij 1831.

Van een onbekenden uit de Grietenij *Opstelland*, in de provincie Friesland, heeft de kolonel kommandant der gezamenlijke artillerie van het leger, voor de rijdende artillerie te velde, door tusschenkomst van den Heer *P. Koumans Smeding*, ontvangen: *vier wollen borstrokken, tien paar dito sokken* en *zes paar dito kindschoenen*, betuigende genoemde kolonel, in naam zijner onderhoorigen, voor dit milde geschenk, zijnen hartelijken dank.

Utrecht den 8ste Feb. 1831. De kolonel voornoemd, Luw.

VADERLANDSCHE GIFTEN.

Van eene dame te Oosterhout 12 paren gebreide wollen sokken.

Van H. A. V. A. twee paar sokken.

Van mevrouw E. een pakje pluksel.

Door aanbesteding te Hunerstond: Eene Kapitale welaangelegde HUITENPLAATS genaamd *Morgenstond* met deszelfs hechte sterke nieuwe Heere HUIZINGE, voorzien met onderscheidene boven en beneden KAMERS, als mede van PUMP- en REGENWATER. Tuinmans WONINGE, SCHUURE en STALLINGE, benevens eene fraaije Chineesche KOEPEL, MOESTUIN, BOOMGAARD beplant met exquise VRUCHTBOOMEN, VINKEBAAN, met houten HUISJE voor VIERPERSONEN, GOUDVISCHKOM, SNOEK, BAARS en andere VIJVERS, groot ruim negen Bunders, waarvan het grootste gedeelte beplant is, met buitengewoone Schoone IPEN, ESSEN en andere BOOMEN, Benevens verdere HOUTGEWASSEN, gelegen ¼ uur van het Dorp de Hooge Zwaluwe en ¾ uur van het vermaakelijk dorp, Terheiden, Lande van Breda.

Te bevragen met gefrankeerde brieve bij den Hr. M. W. aan de Keizers-Brug Lett. A. No. 364 te Breda.

** Te Huur, om dadelijk te aanvaarden: Eene Kapitale * Heere HUIZINGE, bevattende vier ruime benedenen vier boven KAMERS, KEUKEN, KELDERSTALLING, REMISE en TUIN, staande en gelegen Lett. A. No. 4. in het dorp Etten, nabij Breda.

Te bevragen bij R. ROOSEMAN, te Etten.

** Een partij uitmuntend schoon zes jarig EIJKENPLANTZOEN, tot een civile prijs te koop, op het landgoed *Walkein* bij *Zundert*. Adres bij Mevrouw VAN DE WALLE te Breda.

** Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. J. VANKEMPEREN, te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verzonden,

1. DORING, (GEORGE). De Mumie van *Rotterdam*, een Geschiedkundig Romantisch Tafereel uit den tijd der Spaansche Beroerten in de *Nederlanden*, twee deelen kompleet, met gegraveerden titel en vignet. f 4:40.

Dit Werk is in deze dagen zeer belangrijk.

2. QUERNER, Wondertooneelen uit den Ouden Tijd, geschetst in eene reeks van Geschiedkundige Daadzaken, in een deel kompleet, met gegraveerden titel en vignet. - 3:00.

3. FOKKE, (A.) Verzameling der Werken, 1. 2. 3e deel bij inteekening, met platen. - 4:60.

——— idem idem, zonder platen. - 3:60.

Het 4de Deel is ter perse, en zal spoedig volgen.

4. CHRISTENMIJER, Belangrijke Tafereelen uit de Geschiedenis der Lijfstraffelijke Rechtspleging, en Merkwaardige Bijzonderheden, uit het leven van Geheime Misdadigers, een tweedelig Verhaal, derde druk, met gegraveerden titel en vignet. - 4:80.

5. VICTOR HUGO, Bug-Jargal of de Opstand der Slaven van *St. Domingo*, in het jaar 1791, een deel kompleet, met gegraveerden titel en vignet. - 2:40.

6. De Vrolijke Schoenlapper, of de Wedergevondene Dochter, Blijspel met zang. - 0:45.

7. Nieuwe Keur van Nuttige en Aangename Mengelingen, Jaargang voor 1830. - 3:60.

8. De Weegschaal voor 1830. No. 1. a 16. Bijvoegsel tot No. 12. - 7:45.

** De talrijke, godsdienstlievende Inteekenaren op den *Bundel akademische leerredenen, betrekking hebbende op de jongste omstandigheden van het Vaderland, welke, tot deszelfs voordeel, door de gezamenlijke Nederlandsche Akademieprredikers zal worden uitgegeven*, worden voorloopig verwittigd, dat de, nog slechts gedeeltelijk bekende inteekening, in onderscheidene steden niet alleen, maar ook op niet weinige dorpen (dank hebbe den hoogstlofwaardigen ijver van vele Heeren Predikanten en andere Beminnaars van het Vaderland!) een zeer verblijdenden uitslag oplevert. Men heeft dus reeds het werk ter perse gelegd; om, zoo spoedig als het groote aantal der benoodigde exemplaren toelaat, met de uitgave te kunnen voortgaan. Daar nu eerstdaags de inteekenings-lijsten door de Heeren Boekhandelaren zullen worden teruggezonden; wordt nogmaals ten overvloede bekend gemaakt, dat, na dien tijd, van wege de Schrijvers, *geene exemplaren*, in het Vaderland, *zullen verkrijgbaar gesteld worden*; blijvende het, gelijk van zelf spreekt, aan de Inteekenaren, het zij Boekhandelaren, het zij anderen, overgelaten, of en voor welken prijs zij exemplaren, welke zij zich door inteekening en dadelijke betaling bij de uitgave, hebben aangeschaft, aan anderen gelieven af te staan. Dit een en ander wordt herinnerd, om zoo veel mogelijk voor te komen, dat remand zich later beklage, dat hij de gelegenheid heeft laten voorbijgaan, om tot eene onderneming mede te werken, door welker ruime ondersteuning, de bewoners zelfs van onderscheidene zeer geringe plaatsen, hunne uitnemende liefde voor Godsdienst en Vaderland, op de onduhbelzinnigste wijze, hebben aan den dag gelegd.

Utrecht, HERMANNUS BOUMAN.
den 4 Februarij 1831.

De Ondergeteekenden, Uitgevers van den genoemden *Bundel akademische leerredenen*, zich gedragende aan de bovenstaande aankondiging van den *Redacteur*, Prof. BOUMAN, verzoeken dringend, dat de Heeren Boekhandelaren de inteekenings-lijsten op den genoemden *Bundel*, volgens het vroeger gedane verzoek, voor of op den *vijftienden Februarij*, aan hen gelieven terug te zenden.

Utrecht, J. G. VAN TERVEEN EN ZOON.
den 4 Februarij 1831.

De Bredasche Courant verschijnt van 1 Januarij 1831, vijf malen in de week; te weten: des Zondags, Dinsdags, Woensdags, Vrijdags en Zaturdags. Hiervan worden gelijke 3 nummers op heele vellen uitgegeven. De prijs is, franco per post, door het geheele Koninkrijk f 4,60 in de 3 maanden. Alle advertentien, behoorlijk en formaat zegel gesteld, worden geplaatst tegen 10 Cents per regel. Alle inzendingen geschieden franco aan de uitgevers van gemelde Courant.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.